

Fagbladet

OFFICEREN

01 / FEBRUAR 2025

TAKTISKE FÆRDIGHEDER VED SPILLEBORDET

**SAMLING I SVENDBORG
NYE MULIGHEDER MED DIN PENSION I PFA
DEN SØMILITÆRE FAGLIGHEDS VOGTER
OPDATEREDE AFTALER FOR 24 TIMERS-TJENESTE**

www.hod.dk

ISSN: 2445-5326

INDHOLD

NR. 1/2025

Leder

Kort nyt

National ammunitionsproduktion:

- Ny ammunition på Krudten
- Det mest udfordrende job

Nye muligheder med din pension i PFA

Tillidsrepræsentantseminar:

- Samling i Svendborg
- Tillidsrepræsentanten er guld værd

Faglige forklaringer

Orlogskaptajn Niels Kjærgaard

Taktiske færdigheder ved spillebordet

Interview:

Ukraine-løsning kun mulig med NATO-styrker

Den sømilitære fagligheds vogter

Verserende sager

Forsidefoto:

Michael Aagaard Jensen

Bagsidefoto:

Michael Aagaard Jensen

Formand
Niels Tønning
niels@hod.dk

POLITISK KAMPPLADS OG UNØDIGT BUREAUKRATI

JEG BURDE JO EGENTLIG VÆRE GLAD. Der bliver lavet aftaler og sat penge af i et omfang, der ikke tidligere er set i min tid. Bare efter nytår har vi fået både en beredskabsaftale og en aftale om Arktis. Politikerne står gang på gang på pressemøder og taler om alt det, der skal ske.

Men jeg er ikke glad. For det er ikke nok at lave aftaler og give politiske rammer, når man bagefter bruger tid på det, der mest ligner politiske drillerier, og samtidig har skabt et system, der er alt for bureaukratisk kompliceret.

Trods det nationale kompromis' gode intentioner og den fortsatte tale om afsættelse af langt flere penge til Forsvaret har forligskredsen – forhåbentlig utilsigtet – mest af alt travlt med at vikle opbygningen af Danmarks forsvarsevne ind i en unødigt omstændelig og langstrakt proces for godkendelse og implementering af allerede vedtagne forligsinitiativer. Faktisk blev Forsvarsministeriet ved udgangen af sidste år tvunget til at re-allokere milliarder på budgettet, fordi endelig politisk godkendelse af flere forligsinitiativer fortsat udestod.

Det nytter heller ikke, at politikere ofte gør Forsvaret til en kampplads for egen promovering i stedet for at tage ansvar for at skabe de nødvendige rammer for opgavens løsning. Den udtalte mistillid til embedsværket øger kun bureaukratiet på bekostning af nødvendig fleksibilitet og risikovillighed.

Jeg anerkender til fulde, at Forsvaret er og skal være politisk styret. Men hvis intet er for småt for forligskredsen, så må man også agere som en ansvarlig bestyrelse. Det kræver en helt anden og formentlig ugentlig mødefrekvens og ikke – som nu –, at nødvendige beslutninger oftest forsinkes af en lav mødefrekvens, aflyste møder og møder på bagkant af noget, der er sket og kræver handling.

Sluttelig er det skammeligt klart, at militær indsigt og tænkning med tiden har måttet vige for et procesorienteret og politiserende civilt departement. Jeg siger ikke, at vi skal tilbage til Krigsministeriets tid, hvor 90% af departementets ansatte var militære, men det er tankevækkende, at Forsvarsministeriets departement efter sidste års reduktionen i det statslige arbejdsprogram i dag har tre gange så mange medarbejdere som i 2013. Og at antallet af militære ansatte i samme perioder er mere end halveret til i dag at udgøre knap 6%.

Det har den indlysende konsekvens, at Forsvarets operative struktur skal bruge unødigt mange kræfter på at sætte et civilt embedsværk i stand til at forklare militærfaglige forhold for forligskredsen. Processer, regneark og rigide tolkninger af f.eks.

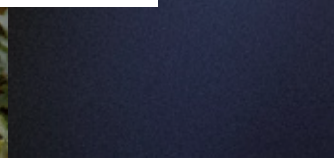
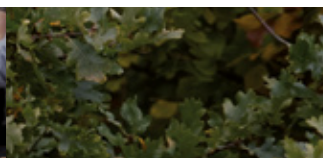
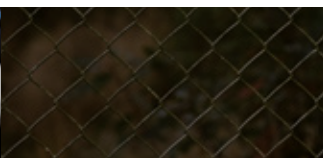
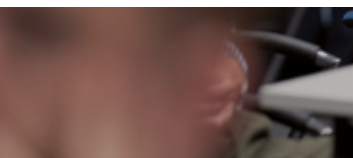
udbuds- og GDPR-regler er i højsædet, men processer er ikke skønne i sig selv – der er behov for resultater. Kamppladsens krav er ultimative, og Danmarks forberedelse på krig kan kun gå for langsomt.

Det længe ventede ekspertudvalg for et veldrevet forsvar er nu nedsat, og uanset at man kan mene, at den militære know-how formelt er underrepræsenteret i udvalget, så er jeg rimeligt sikker på, at udvalgets top-erhvervsfolk hurtigt erkender, at lige nu og her er der behov for, at Forsvarsministeriet fokuserer på produktion og produktivitet. Og at det på længere sigt er absolut nødvendigt at ændre Forsvarets organisering. Den

virker ganske enkelt ikke, ligegyldigt hvem der har indført modellen

”

Det har den indlysende konsekvens, at Forsvarets operative struktur skal bruge unødigt mange kræfter på at sætte et civilt embedsværk i stand til at forklare militærfaglige forhold for forligskredsen. Processer, regneark og rigide tolkninger af f.eks. udbuds- og GDPR-regler er i højsædet, men processer er ikke skønne i sig selv – der er behov for resultater. Kamppladsens krav er ultimative, og Danmarks forberedelse på krig kan kun gå for langsomt.

HOD MEDLEMSFORDELE

Rådgivning

Du kan få rådgivning vedrørende dine løn- og ansættelsesforhold.

Lån & Spar

Du kan få unikke fordele i Lån & Spar, fordi HOD er medejer af banken.

Advokathjælp

HOD samarbejder med et advokatfirma, som du har mulighed for at benytte til private formål til en favorabel medlemspris.

Forsikring

HOD har aftaler med samarbejdspartnere, hvor du kan få medlemspriser på alle typer af forsikringer.

Pension

HOD har en attraktiv og konkurrencedygtig aftale med PFA.

Lån

Du kan optage lån i Tjenestemændenes Låneforening til en fordelagtig rente og uden gebyrer og stiftelsesomkostninger.

Forbrugsforeningen

Der er mange penge at spare på alt fra maling til rejser til den daglige kop kaffe.

Fagblad

Du modtager Fagbladet Officeren 6 gange om året.

Læs mere om alle medlemsfordelene på hod.dk.
Du er også altid velkommen til at **kontakte os**
på **3315 0233** eller **hod@hod.dk**

Beredskabsforlig 15. januar 2025:

- Det indgåede forlig omhandler redningsberedskab, cybersikkerhed og modstandsdygtighed, og der er dermed ikke taget stilling til en række af de øvrige områder, der blev ressortoverført fra Forsvarsministeriet, bl.a. kystredningstjenesten og havmiljøberedskabet. Vi følger med og arbejder hele tiden med at levere fagligt kvalificeret indspil til styrkelsen af disse områder. Ligesom vi afventer implementeringsdirektivet, og især hvor mange årsværk, der skal besættes med beredskabsofficerer, siger formand for HOD, Niels Tønning.

Foto: Jens Dresling/Ritzau Scanpix

Særligt belastningstillæg til distriktschefer i Hærhjemmeværnet

TEKST KONSULENT STEEN GØTSCHÉ

FORSVARSMINISTERIETS PERSONALESTYRELSE og Hovedorganisationen af Officerer i Danmark har i januar 2025 underskrevet en aftale om et fast tillæg til distriktschefer i Hærhjemmeværnet.

Tillægget er på 1.600 kr. (marts 2012) om måneden for den belastning, det er at være distriktschef. Det svarer til 1.964,91 kr. i nutidsbeløb.

Tillægget dækker ikke rådighedstjeneste, så der vil stadig kunne ydes f.eks. tilkaldvagtillæg.

HOD's medlemmer af Forbrugsforeningen fik i 2024 en samlet bonus på 1 mio. kr.

Foreningen havde en samlet omsætning på 3 mia. kr.

Som medlem af HOD kan du melde dig ind i Forbrugsforeningen og få glæde af de fordele, som foreningen tilbyder.

Det første år er medlemskabet gratis, herefter koster det 132,- kr. om året.

Forbrugsforeningen.dk

NY AMMUNITION PÅ KRUDTEN

Forsvaret skal igen producere ammunition i Danmark. Det er et stort projekt, hvor der jævnligt lyder kritiske røster udefra, men selve projektgruppen 'National Ammunitionsproduktion' er i fuld gang med arbejdet.

TEKST OG FOTO MICHAEL AAGAARD JENSEN

- DA JEG SAD TIL DET FØRSTE MØDE OG SÅ ET STÆRKT TEAM SAMLET,

herunder flere repræsentanter fra Kammeradvokaten, gik det op for mig, at det her er en stor opgave, fortæller Morten Rasmussen, major og kapacitetsmanager for værnssfælles ammunition ved Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI). Mødet, Morten Rasmussen taler om, var i den projektgruppe, som står for at etablere en ammunitionsproduktion i Danmark og dermed medvirke til at sikre, at Danmark i fremtiden og i tilfælde af krig har den ammunition, som Forsvaret har brug for. Som kapacitetsmanager er det ham, der med få undtagelser står for at håndtere den ammunition, som bliver købt af Forsvaret.

- Jeg vil tro, at mit team og jeg samlet set har 95-98 procent af driften af den ammunition, der bliver skudt af i Forsvaret, fortæller han.

Den opgave ændrede sig for tre år siden. Med krigen i Ukraine kom en ny sikkerhedspolitisk virkelighed. Både blandt vores allierede og i Danmark blev man klar over, at der var behov for forsyningsikkerhed i forhold til ammunition.

- Da krigen brød ud, konstaterede man i NATO, EU og i Danmark, at inden for ammunitionsområdet var den samlede produktionskapacitet begrænset. Der var en masse indikationer på, at vi havde behov for at gøre noget nationalt og styrke egen forsyningsikkerhed og bidrage til den samlede produktionskapacitet, hvis vi ville undgå at komme i en lignende situation som ukrainerne, der i hvert fald i begyndelsen af krigen havde utroligt store udfordringer med at få de mængder ammunition, de skulle bruge. Her var det naturligt at se på "Krudten" oppe i Elling, siger han.

Krudten i Elling

Krudten er det folkelige navn på en tidligere ammunitionsfabrik uden for den lille nordjyske by Elling, som ligger ti kilometer nordvest for Frederikshavn. Fabrikken hed oprindeligt Ammunitionsarsenalet og ligger på et 36 hektar stort område, hvor der står omkring 50 bygninger. Helt tilbage fra 1950'erne er der blevet produceret småkaliberammunition, militære

kanonslag og en smule ammunition til indirekte skydende våben (morterammunition) på området. Fabrikken blev i 2008 frasolgt Forsvaret og overtaget af den spanske leverandør Expal, som på grund af underskud lukkede produktionen i Danmark i 2020. I 2022 invaderede Rusland Ukraine, og området med de tomme fabriksbygninger blev købt tilbage af staten og er nu udgangspunktet for projektet med at få ammunitionsproduktion tilbage til Danmark. Det er her, Morten Rasmussen og hans team igen kommer ind i billedet. Morten Rasmussen blev, ud over at stå for den daglige drift af Forsvarets ammunition, også teamleder på den ammunitionsfaglige del af projekt National Ammunitionsproduktion. Et projekt, som hurtigt viste sig at være meget komplekst.

- En ting er, hvad vores daglige driftsbehov er. Det kender vi 100 procent. Noget andet er, hvad der egentlig skal til, hvis Danmark kommer i krig. Også i forhold til at forstå forsyningskæden til sådan en fabrik. Vi blev snart klogere på, at det ikke bare var et traditionelt udbud. Der var mange hensyn at tage, herunder merkantile, juridiske og politiske. Derfor valgte man at trække projektet op i niveau og ressourc sætte det med de nødvendige kompetencer for at håndtere den store kompleksitet, fortæller Morten Rasmussen.

Det er her, vi kommer tilbage til mødet med blandt andet kammeradvokaterne. For ud over en diskussion af, om det er militære eller civile sikkerhedsbestemmelser, der er gældende for Krudten, så er der ikke blot blevet kigget på sikkerhed for beboerne i området, men også undersøgt en masse juridiske aspekter og ikke mindst en masse kommercielle juridiske aspekter.

- Hvis man gerne vil have ammunitionsproduktion til Danmark, så må man ikke lave noget, der bliver konkurrenceforvridende. Men når det i sidste ende gælder national sikkerhed, så har vi også en stor interesse i, at det bliver en bæredygtig forretning. Da Krudten blev lukket i 2020, var det netop, fordi man havde forsøgt at privatisere den, og den ikke var konkurrencedygtig. Man skal

”

En ting er, hvad vores daglige driftsbehov er. Det kender vi 100 procent. Noget andet er, hvad der egentlig skal til, hvis Danmark kommer i krig. Også i forhold til at forstå forsyningskæden til sådan en fabrik.

**Morten Rasmussen,
major**

have en virksomhed, der kan håndtere lidt udsving. Derfor vidste vi nok også godt fra starten af, at det var vigtigt, at vi fik så robust en virksomhed som overhovedet muligt placeret på området, fortæller Morten Rasmussen.

Opgaven med at producere ammunition til Forsvaret er konkurrenceudsat. Tre virksomheder er blevet prækvalificeret til at fortsætte i processen om at blive den eller de endelige producenter af den ammunition, Forsvaret har brug for. Det drejer sig om virksomhederne Danammo Aps, Nammo og Ama Group Aps. Den ene af de tre virksomheder, Ama Group Aps, har udelukkende budt ind på produktionen af småkalibret ammunition til håndvåben. De to andre har også budt ind på produktion af storkalibret ammunition (ammunition til morterer og artilleri). Det kan således ende med, at det er to operatører, som løber med hver deres del af produktionsordren.

Besøget på Krudten

I begyndelsen af september var de tre virksomheder så på besøg på Krudten. Her kunne de besigtige området, og på en lukket briefing blev de orienteret om det videre forløb i processen. Det er ikke et krav, at de bruger området, så i princippet kan de bygge en ny fabrik på bar mark, men det er oplagt at genbruge og renovere de eksisterende fabriksbygninger, som er bygget til formålet. Efter virksom-

hedernes besøg er forhandlingerne med de enkelte virksomheder nu i gang.

- Projektet er tæt på at gå ind i sin afsluttende fase. Der er en hel del dialog i forhold til kompleksiteten. Så der er rigtig, rigtig mange muligheder, hvorpå de forskellige operatører kan lave en forretningsmodel. Og de behøver ikke nødvendigvis at være 100 procent ens. Vi er nu i god dialog med dem. Jeg kan ikke komme ind på, hvordan dialogen går, men jeg kan bare sige, at det er utroligt spændende, og det bevæger sig fremad, fortæller Morten Rasmussen.

Undervejs har Morten Rasmussen og hans team fået støtte fra rigtig mange fagligheder ud over specialister fra Kammeradvokaten. De har også været i dialog med myndigheder og forsvar i andre lande, som enten har egen produktion af ammunition eller er ved at lave lignende setup som Danmark, og har delt erfaringer med dem.

- Personligt tror jeg ikke, at der er one size fits all. Det er noget med at finde den model, der passer bedst til vores behov og de vilkår, Danmark kan tilbyde, og som en potentiel operatør kan se en forretning i. Så skal vi finde et passende niveau, så vi også sikrer, at den her virksomhed er robust på længere sigt, og undgår, at vi ved den næste krig står i samme situation, at vi lige har lukket noget ned, og så kommer behovet reelt, siger han. ■

”

Projektet er tæt på at gå ind i sin afsluttende fase.

Der er en hel del dialog i forhold til kompleksiteten. Så der er rigtig, rigtig mange muligheder, hvorpå de forskellige operatører kan lave en forretningsmodel. Og de behøver ikke nødvendigvis at være 100 procent ens.

Morten Rasmussen,
major

DET MEST UDFORDRENDE JOB

En ammunitionsfabrik, politisk pres, pressehenvendelser og meget, meget mere er noget af det, der gør Morten Rasmussens job til det mest udfordrende, men samtidig spændende job, han har haft i sin karriere.

TEKST OG FOTO MICHAEL AAGAARD JENSEN

I EN AF MYTERNE FRA DET GAMLE GRÆKENLAND

hænger kong Dionysos et sværd i et enkelt hestehår over hovedet på sin tjener Damokles for at vise ham, hvor udsat en position han har på tronen. Det er netop det billede, major og kapacitetsmanager for værnsmateriel og kapacitetsmanager for værnsmateriel og kapacitetsmanager for værnsmateriel ved Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) Morten Rasmussen bruger, når han skal forklare, hvordan det til tider føles at sidde med ved bordet, når brikkerne i den fremtidige nationale ammunitionsproduktion i Danmark skal falde på plads. For det er ikke kun selve projektet om den nye ammunitionsfabrik, som har et stort fokus. Faktisk er hele Morten Rasmussens område (ammunition) blevet højst interessant for rigtig mange forskellige aktører – herunder det politiske niveau.

- Etablering af en national ammunitionsproduktion er af strategisk betydning og nyt for Forsvaret. Derfor er denne proces selvfølgelig i koordination med det politiske niveau. Projektet kræver en mere kompleks proces end de fleste andre anskaffelser, FMI er involveret i. Vi arbejder i et krydspres og håndterer donationer til Ukraine, nyanskaffelser til Forsvaret og bidrag til notater og redegørelser, fortæller han og fortsætter:

- Samtidig med det er der så medierne og aktindsigter. Der er stort fokus på vores arbejde, hvilket kan være vanskeligt foreneligt med et behov for at gøre det hurtigt - så det er lidt som et damoklessværd, der hænger over hovedet på en. Men samtidig synes jeg, at det er enormt spændende og ikke mindst meningsfyldt, at jeg har medindflydelse på at skabe noget nyt, fortæller Morten Rasmussen.

Der er brug for forståelse for den samlede belastning

En stor del af pressehenvendelserne kan nok tilskrives eftervirkningerne af donationerne af materiel og indkøb af nye ildstøttesystemer fra det israelske firma Elbit Systems.

- Det er min opfattelse, at FMI har modtaget eksorbitant mange henvendelser, der skulle håndteres. Og mange af dem er på vores område med ammunition samt PULS og ATMOS. Det er vilkårene, men det er

ekstra opgaver, som vi efter bedste evne løser. Jeg kunne bare godt ønske en anelse mere forståelse for den samlede belastning, da det er de samme medarbejdere, som skal besvare aktindsigtssager, udarbejde input til pressesvar og gennemføre nyanskaffelser, donationer m.m., fortæller han.

Det mest udfordrende job

Siden det spanske firma Expal i 2020 lukkede ammunitionsproduktionen på sin fabrik ved Elling i Nordjylland, har der ikke været en national produktion af ammunition til Forsvaret. Der er dog mange leverandører i Danmark, der producerer ammunition – primært til håndvåben og i relativt mindre skala. Til Forsvaret har Danmark mest købt færdigvarer eller er gået ind i sidste udviklingsfase af et projekt og har så tilpasset det til danske behov. Denne gang begynder man fra bunden. Der er mange faktorer, der komplicerer projektet. Morten Rasmussen vurderer, at over halvdelen af det, som skal skrives ind i kontrakter og lignende, er ammunitionsfaglige og logistisk tekniske forhold. Det indhold skal leveres af Morten Rasmussen og hans medarbejdere. Forsvaret har ikke længere erfaring med at opbygge en ammunitionsfabrik, så processen er helt ny for Forsvaret – og dermed Morten Rasmussen og hans team.

- At være med fra starten af og arbejde med, hvordan produktionen skal være, hvordan den skal geares til at kunne matche vores driftsbehov, men også til vores eventuelle krigsbehov – den dimension har været uhyre spændende, men også helt ny for mig.

”

Som officerer er vi jo meget udviklingsorienterede, og vi er ikke bange for at komme ud af vores komfort zone, så vi udvikler os. Og jeg skal da love for, at jeg har været ude af min komfort zone her. Dels på grund af kompleksitet, men også i forhold til arbejds mængden.

Morten Rasmussen,
major

Og det gør det krævende, men utrolig interessant. Det her job er måske det mest udfordrende, jeg nogensinde har haft i mine nu 25 år i Forsvaret, siger Morten Rasmussen og fortsætter:

- Den største udfordring er nok, at det her, som så meget andet i butikken, skal gøres ved siden af den normale drift og ved siden af donations-sager til Ukraine og nyanskaffelser efter donation. Det giver selvfølgelig lidt udfordringer at balancere udvikling og drift. Det kan også mærkes - ikke bare på mig selv, men også på dem omkring mig. Og for at gøre det endnu mere kompliceret, så er der jo dimensionen af tid i det her, at det skal gå stærkt.

Krigreren, diplomaten og virksomhedslederen

Den store kompleksitet i projektet, de mange arbejdsopgaver og det til tider ukendte territorium har gjort, at Morten Rasmussen er faldet tilbage i nogle roller, han lærte på officersskolen. Dengang lærte han, at officeren skulle kunne være kriger, diplomat og virksomhedsleder. Efter mange års missioner i Afghanistan og Irak har der været meget fokus på krigerdelen af officersgerningen. I Morten Rasmussens nuværende job skal der i høj grad være plads til de to andre roller.

- Rollen som virksomhedsleder har været i brug i forhold til at forstå det merkantile, det juridiske og det kontraktuelle. Der er virkelig blevet arbejdet i en dimension, som har været

lidt rusten for mit eget vedkommende. Havde jeg været en helt klassisk 100 procent-kriger, så tror jeg ikke, man ville komme særlig langt i de her forhandlinger og den her dialog, som vi har med industrien. Rollen som diplomat kommer i spil i forhold til dialog med industrien og i forhold til at forstå den politiske dimension. Og det kan nogle gange være svært. I hvert fald når man sidder nede i "maskinrummet", som jeg jo egentlig synes, at en kapacitetsmanager som jeg gør. Vi skal have noget ammunition til soldaterne, og det skal være lige præcis den her type ammunition. Men vi er nødt til at manøvrere i mange andre hensyn, herunder økonomiske hensyn, danske industrielle interesser, fastholdelse af arbejdspladser og kompetencer i landet og nationale sikkerhedsinteresser, som går ud over kortsigtede behov. Der kommer diplomaten virkelig i spil med at se det fra et lidt større perspektiv og prioritere alle de her hensyn, fortæller han.

Egne grænser

Undervejs i forløbet har Morten Rasmussen også udviklet sig som menneske og officer og testet sine grænser.

- Som officerer er vi jo meget udviklingsorienterede, og vi er ikke bange for at komme ud af vores komfort zone, så vi udvikler os. Og jeg skal da love for, at jeg har været ude af min komfort zone her. Dels på grund af kompleksitet, men også i forhold til arbejdsmængden. Driften skal altid

køre, mens det nogle dage er vigtigt, at man prioriterer national ammunitionsproduktion. Andre dage er der kriser, hvor der skal leveres input til notater og redegørelser på meget kort tid andre steder i min opgaveportefølje - jeg har mange skråstreger. I og med den her vekselvirkning kan jeg mærke, at jeg har fået testet mine grænser for min formåen, fortæller han.

Og han har fundet ud af, at måden at spise en elefant på er en bid ad gangen.

- Jeg vil sige, at hver gang vi når en milepæl i det her projekt, og vi kan komme videre til næste fase, så siger jeg til mig selv, at jeg aldrig har været tættere på end nu. Vi er ved at komme i mål med det, der bliver til en kontrakt, men også bare det, at man skal have de lange briller på. For man kan ikke være i det, hvis man ikke kan se, hvad det er, vi sigter efter ude på den anden side. Og når man lige får de dér pauser, hvor man kigger op, så kan man lige se, at okay, jeg har bevæget mig fremad. Det giver altså noget. Og de der milepæle, der er i projektet, de betyder rigtig meget, siger han. ■

Næste milepæl er, at forhandlingerne skal på plads, og så skal virksomhederne give et tilbud, og efterfølgende skal der skrives kontrakt med den eller de vindende virksomheder. Morten Rasmussen regner med, at det sker i løbet af første halvår af 2025. Officeren vil løbende følge Morten Rasmussen og projektet.

Advokater med lang baggrund i Forsvaret, giver 20% rabat på advokatrådgivning til private

Vi har indgået aftale med HOD om medlemsrabat på advokatrådgivning.

Du kan således med fordel få berigtiget din bolighandel, styr på dine ansættelsesrettigheder, udarbejdet testamente eller ægtepagt, blive rådgivet om papirløst samliv, børn og samvær eller opløsning af parforhold - med andre ord, alt hvad du har brug for som privatperson.

Ring på tlf. **46 30 46 90** og hør om dine muligheder eller send os en mail på **info@bakertillylegal.dk**

Claus Rehl, Advokat (H)
PLR

Nicholas Ø. Keller, Advokat (L)
GHR

 bakertilly

LEGAL ADVOKATFIRMA

Korskilelund 6
2670 Greve

Rehl@bakertillylegal.dk

eller

Poul Bundgaards Vej 1E
2500 Valby

info@bakertillylegal.dk

(+45) 46 30 46 90

Nye muligheder med din pension i PFA

TEKST PFA & HOD

1. APRIL I ÅR FÅR DU MANGE FLERE MULIGHEDER for anvendelse af de midler, der normalt indbetales til PFA som en del af din ansættelse under HOD's aftaleområde.

Ved OK24 blev der aftalt flere ting, herunder at pensionsprocentsatsen stiger med 0,97 til i alt 18,07 % fra 1. april 2025. Samtidig gives der mulighed for at anvende det, der ligger over 15 %, til andre formål. Blandt andet gives der mulighed for at få dem (op til 3,07 %) udbetalt som løn, eller pengene kan indsættes på en separat opsparingskonto i PFA, som kan anvendes senere til brug under fx orlov eller lignende. Alt det får du nærmere information om fra PFA direkte, når vi nærmer os 1. april.

Samtidig med disse muligheder får du også fleksibilitet i forhold til investeringen af dine pensionsmidler i PFA. HOD's hovedbestyrelse har besluttet, at HOD's medlemmer skal have mulighed for at anvende de muligheder, der ligger i cirkulæret om arbejdsmarkedspensioner, fuldt

ud. Det betyder, at du stadig – som hidtil – kan lade PFA om at investere dine midler i PFA Plus eller PFA Klima Plus og i den risikogruppe, som du tidligere har valgt (default er det risikogruppe C, som omdøbes til Profil Middel). Men du kan også vælge selv at definere din risikoprofil ved at forskyde risikoen mellem to forskellige investeringspuljer (PFA Fleksibel). Endelig kan du vælge selv at investere dine midler inden for PFA's investeringsunivers. Det sker ved valg af Du Investerer.

Som ansat under HOD's aftaleområde får du altså en mængde af valgmuligheder, som du kan vælge at drøfte med PFA's rådgivere. De sidder klar på telefon 70 12 50 00.

Hvis du vælger ikke at gøre noget, så fortsætter din indbetaling til PFA som hidtil – bare med 18,07 % fra 1. april i stedet for 17,1 % - og i den risikoprofil, du hidtil har været i. ■

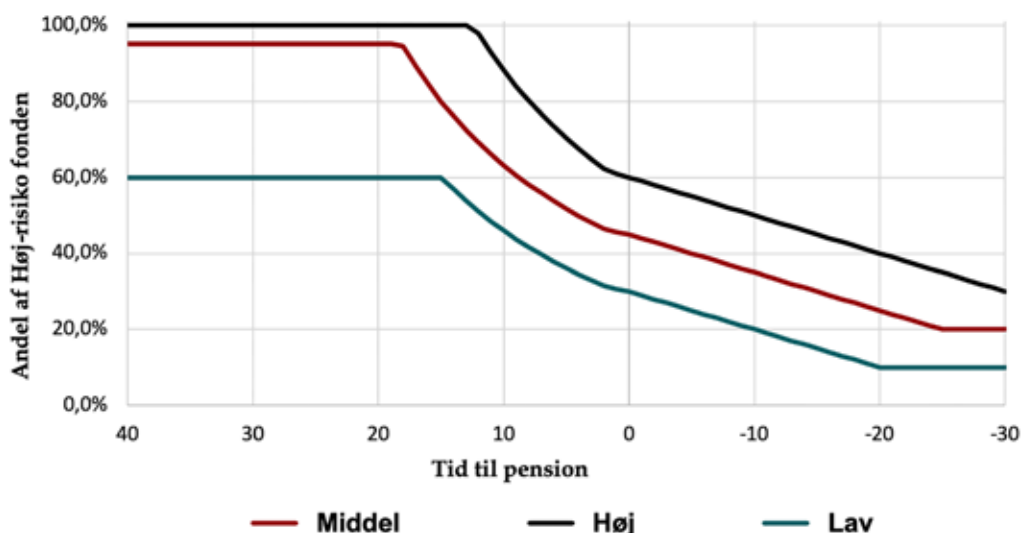
”

Som ansat under HOD's aftaleområde får du altså en mængde af valgmuligheder, som du kan vælge at drøfte med PFA's rådgivere.

PFA Investeringer - PFA Plus / PFA Klima Plus

Keep it simple

Vælg profil og PFA klarer resten

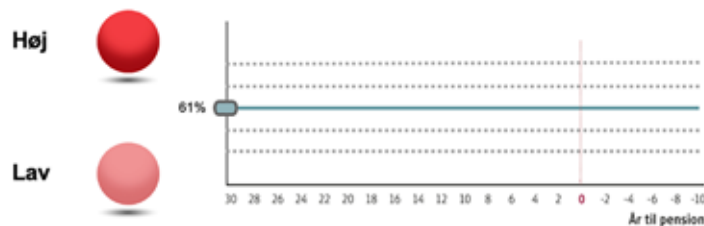

- ✓ Nye investeringsprofiler pr. 1. april 2025
- ✓ Automatisk nedtrækning af risikoen (livscyklus)
- ✓ PFA Klima Plus til samme omkostningsniveau som PFA Plus

PFA Fleksibel

Vælg selv

Mix de to byggesten fra PFA Investeringer

Du investerer

Sammensæt dine egne investeringer

Køb og sælg selv i PFA's fondsunivers inkl. PFA's indeksfonde

Fonde med eksterne forvaltere	
Passive ESG-screenede PFA-fonde*	Globale, USA, Europa eller Japan PFA-indeksaktier
Passivt ESG-screenede PFA Balance fonde	☐ 0 ☐ 25 ☐ 50 ☐ 75 ☐ 100

SAMLING I SVENDBORG

I dagene 21.- 22. maj 2025 gennemfører vi repræsentantskabsmøde og TR-seminar i Svendborg.

TEKST SARA RAVNMARK FOTO CLAUS FISKER

Repræsentantskab

Repræsentantskabet, der består af formændene for vores lokalafdelinger, skal vælge hovedbestyrelse og interne revisorer samt tage stilling til indsatsområder for den kommende treårige periode plus budgetter, vedtægter og meget andet.

Hovedbestyrelsen består af 19 personer og er, udover formanden, værnsvi sammensat med 6 repræsentanter fra Hæren, 4 fra Søværnet, 4 fra Flyvevåbnet, 2 fra Hjemmeværnet og 2 fra Beredskabsstyrelsen. Hertil kommer i alt 13 suppleanter fordelt på værnene. Valget af en ny hovedbestyrelse sker hvert tredje år og foregår som led i en lang proces, der starter allerede et års tid forinden, hvor værnene under ledelse af værnformanden hver især starter drøftelserne om kandidater. Denne proces kulminerer med, at hovedbestyrelsen i januar i valgåret opstiller en samlet liste med kandidater til valg. Den samlede liste sendes til repræsentantskabet senest 1. februar sammen med varsling af repræsentantskabsmødets gennemførelse.

Lokalafdelingsformændene har altså indtil 1. marts til eventuelt at supplere kandidatlisterne og i øvrigt stille forslag vedrørende HOD's virke til behandling på repræsentantskabsmødet. Eventuelle forslag skal være HOD's sekretariat i hænde senest d. 1. marts kl. 12. Herefter udarbejder hovedbestyrelsen endelig valglister.

TR-seminar

På TR-seminaret skal deltagerne blandt andet bearbejde de indsatsområder, som repræsentantskabet beslutter for den kommende periode, lige som der skal drøftes krav og ønsker i relation til overenskomstforhandlingerne i 2026 (OK26).

Vi sætter også fokus på samarbejdet mellem officerer og journalister, og så får vi besøg af flere oplægholdere. Foreløbig har forsvarsministeren og ministeren for Samfundssikkerhed og Beredskab begge givet tilsagn om at deltage på seminaret. ■

TILLIDS- REPRÆSENTANTEN ER GULD VÆRD

Tillidsrepræsentanten er vigtig for samarbejdet på arbejdspladsen og udfylder mange forskellige funktioner.

TEKST SARA RAVNMARK FOTO CLAUS FISKER

TALERØR FOR KOLLEGERNE, LØN-FORHANDLER OG BISIDDER VED SAMTALER - tillidsrepræsentanten spiller en central rolle i mange situationer, både i rolige tider og når der opstår uoverensstemmelser. Her følger fem typiske funktioner.

1) Forhandler af løn og vilkår

De lokale lønforhandlinger er en hjørnesten i TR-virket, og tillidsrepræsentanten har kompetence til at indgå aftaler om blandt andet individuelle tillæg, engangsvederlag og funktionsvederlag, herunder vilkår for funktion i højere stilling, for ledergruppen.

- Vi bliver nogle gange spurgt, om TR også skal forhandle løn for en kollega, som ikke er medlem af HOD. Kan det virkelig passe? Svaret er ja, for HOD har aftale- og forhandlingsretten på området, og derfor forhandler HOD og altså tillidsrepræsentanterne for alle officerer, uanset om de er medlemmer eller ej, forklarer Peter Sloth, konsulent i HOD med ansvar for tillidsrepræsentanter.

2) Talerør og formidler

Tillidsrepræsentanten varetager interesser for alle officerer på arbejdsstedet og kan tale på gruppens vegne om arbejds-, personale- og samarbejdsforhold over for ledelsen.

- TR er jo netop valgt til at repræsen-

tere kollegerne og har derfor en naturlig autoritet i forhold til ledelsen. Det er selvfølgelig ikke altid, at TR på stående fod kender kollegernes holdning til et bestemt emne. Så må vedkommende tilbage og afstemme med kollegerne, inden der meldes ud til ledelsen, lyder det fra Peter Sloth.

Som tillidsrepræsentant har man indsigt i, hvad der rører sig både hos kollegerne og ledelsen, og det er en styrke, som kan udnyttes aktivt af tillidsrepræsentanten selv og af chefen.

- TR skal holde en god dialog i gang for at sikre sig viden om, hvad der sker og hvorfor, for løbende at kunne formidle holdninger, ønsker og bekymringer på begge sider af bordet. Samtidig siger vi gerne til cheferne: Husk nu at bruge jeres TR aktivt, så I får sendt den viden frem og tilbage, som I har brug for. Som chef kan man have behov for at lodde stemningen hos officersgruppen, og det kan man med fordel gøre gennem TR i stedet for gennem samarbejdsudvalget, hvis det nu kun vedrører officersgruppen.

Mange steder ser Peter Sloth af samme grund også, at tillidsrepræsentanten og chefen løbende får sig en snak hen over en kop kaffe.

- Et kaffemøde er ganske uformelt. Man sætter sig bare ned og får en status, f.eks. på bemanning, opgave-

tilrettelæggelse eller noget andet, der fylder - uden for referat. Her kan TR ofte bidrage med perspektiver og input om, hvad der skal til for at få tingene til at fungere bedre. TR sidder ikke nødvendigvis med de vises sten, men kan altid flage noget op, som det er vigtigt at få set på.

3) En plads i samarbejdsudvalget

Tillidsrepræsentanten vil typisk sidde med i det lokale samarbejdsudvalg (SU). Her repræsenterer vedkommende ikke kun officersgruppen, men sidder med på vegne af alle medarbejdere ved myndigheden eller enheden. Den ene halvdel af udvalget er udpeget af medarbejderne og den anden af ledelsen.

- SU er det forum, hvor medarbejdere får relevant information fra ledelsen, kan kommentere og give input til de emner, der præsenteres. Det vil typisk handle om økonomi, struktur eller fordeling af arbejdsopgaver. Herefter kan ledelsen så træffe videre beslutninger.

4) Bisidder og sparringspartner

En medarbejder, der bliver indkaldt til samtale med ledelsen, har mulighed for at tage en bisidder med, og her vil valget ofte falde på tillidsrepræsentanten.

- TR bliver som bisidder den for-

”

Man skal ikke holde sig tilbage fra at gå ind i rollen som tillidsrepræsentant.

Tiden til at løse TR-opgaverne skal man nok finde ud af sammen med ledelsen. HOD sørger for uddannelsen. Og jeg har i mine mange år som tillidsrepræsentant med skiftende chefer aldrig mødt andet end forståelse for min rolle – også når vi har været uenige. Og så er jobbet givende: God kontakt til kolleger, stor viden om regelsæt, indflydelse på hverdagen og nogle gange anerkendelse – også fra chefen.

Anders Carlsson, fællestillidsrepræsentant, Skive

Jeg lærer hele tiden noget nyt som tillidsrepræsentant, der er altid mere at blive klogere på. Men jeg er ikke et orakel, der ved alt, og det er heller ikke meningen. I stedet er jeg den, der opsøger viden til gavn for kollegerne, og det er en rar fornemmelse at kunne gøre en forskel for andre på den måde. Vi er gode til at hive fat i hinanden i TR-regi og trække på hinandens erfaringer. Det giver et godt netværk at være tillidsrepræsentant og nogle personlige og ledelsesmæssige kompetencer, som man også kan bruge i andre sammenhænge.

Ann-Marie Sydow Krogh Pedersen,
tillidsrepræsentant, Trænregimentet

trolige, man kan tale med om sin sag, både før og efter en samtale. Der er frit valg, men i de fleste sager vil man jo gerne have en, der kender arbejdsstedet og Forsvaret godt og kan give relevant sparring, uanset om det handler om sygdommelding, advarsel, samarbejdsproblemer eller noget helt andet.

Ved selve samtalen fungerer bisidderen som et ekstra par ører, der kan lytte godt efter, hvad der bliver sagt i en situation, hvor hovedpersonen er under pres og derfor ofte ikke selv får fat i det hele.

- Det kan være svært for medarbejderen selv at bevare overblikket under samtalen. Her kan en bisidder hjælpe med at skabe struktur, tage noter på medarbejderens vegne og sørge for pauser undervejs, så man lige kan sunde sig og samle fokus igen. Og så kan bisidderen tit få øje på muligheder eller pointer i det, der kommer frem under samtalen, som kan bruges konstruktivt senere hen, fordi vedkommende kan se det hele mere udefra og ofte fra flere perspektiver, end den involverede selv kan.

Desuden vil en bisidder ofte have en afvæbnende effekt blot ved at være til stede under samtalen.

- Det bliver sjældent så animeret, når der sidder en tredje part med, som ikke er partsrepræsentant og

dermed ikke en del af konflikten, fortæller Peter Sloth.

Han opfordrer altid til at tage en person med, som man har tillid til, og som ikke selv er en del af sagen, hvis man er indkaldt til samtale.

- Det kan være TR eller en anden, som vil være en støtte under samtalen. Det er også muligt at få en konsulent fra HOD med, hvis man har brug for en, der kommer 'helt udefra'.

5) Støtte og rådgivning

Tillidsrepræsentanten er HOD's repræsentant på arbejdsstedet og kan ofte svare på spørgsmål om rettighe-der, pligter og vilkår. I mange tilfælde kan tillidsrepræsentanten også hjælpe med at løse uoverensstemmelser på arbejdsstedet.

- Mange sager løses faktisk bedst med hjælp fra en tillidsrepræsentant, som kender til de lokale forhold. Er det ikke muligt, står HOD selvfølgelig parat, siger Peter Sloth. Han understreger samtidig, at der kan være forskel afhængigt af tillidsrepræsentantens erfaring.

- En rutineret TR har været igennem det meste og kan svare på meget. Er man mere ny, må man oftere sige 'tak for dit spørgsmål, det skal jeg lige undersøge nærmere' og så enten høre ad hos en mere erfaren TR eller hos en af HOD's konsulenter. Som TR arbejder man inden for et

kæmpe område, og man kan ikke vide det hele, uanset om man er ny eller erfaren, og det er forbundet med en vis risiko at svare, hvis man ikke er helt sikker. Derfor har TR altid mulighed for at række bagud til os.

Noget værdifuldt i ryg-sækken

HOD bliver nogle gange spurgt, om tillidshvervet kan blive et benspænd for karrieren, 'fordi man som TR har siddet og sagt ledelsen imod'. Det er dog ikke Peter Sloths erfaring, tværtimod:

- Hvis TR optræder sagligt og fagligt, så får man bare respekt fra ledelsen. Desuden får man som TR en del kendskab til administration, også generelt i Forsvaret. Det kan være en god ballast i andre sammenhænge. Og skal man være chef senere hen, så har man allerede en forståelse af, hvordan for eksempel aftaler fungerer, som man kan bruge i sit nye virke. Så det er aldrig en dårlig investering at blive TR, uanset hvor kort eller lang tid man er det. ■

Hvis du går med spørgsmål til det at være tillidsrepræsentant, så tag endelig fat i konsulent Peter Sloth på 5093 3649 eller peter@hod.dk

Værsgo'. Vi giver tæt på

150 mio. kr.

tilbage i renter til MedlemsKunder i Lån & Spar

Lån & Spar er ejet af en række fagforeninger, som ønsker at give deres medlemmer særlige fordele. For eksempel får MedlemsKunder i Lån & Spar Danmarks højeste rente på deres lønkonto. Det betyder, at de i januar fik udbetalt tæt på 150 mio. kr. i renter.

Udnyt de fordele, der følger med dit medlemsskab af HOD - bliv MedlemsKunde i dag.

Ring **3378 1999**
eller læs mere på lsb.dk/hod

Lån &
Spar

BOPÆL

UNDER LÆNGEREVARENDE MIDLERTIDIG TJENESTE

Arbejdsgiver fastsætter efter dialog med dig vilkårene under tjenesterejser, men det er ofte en god ide at se nærmere på, hvor du anvises at overnatte. Ifølge Tjenesterejsesaftalen, som gælder for hele statens område, skal det ske efter passende hotellignende standard. Forsvaret kan også vælge at indkvartere dig på en kaserne, men det skal ske i enkeltværelse med adgang til bad og toilet.

Hvis militær indkvartering ikke er mulig, kan du som medarbejder også selv finde relevant indkvartering. I så fald skal du holde dig under dispositionsbeløbet i Statens satsreguleringscirkulære, som er den maksimale pris for et hotelværelse i døgnet. Og det skal godkendes af den myndighed, som beordrer tjenesterejsen, inden lejeaftalen indgås.

En anden mulighed er, at du tilbydes at leje et umøbleret lejemål. Det, at et lejemål er umøbleret, betyder, at du selv skal stå for indkøb og opsætning af møbler. FPS-bestemmelsen om tjenesterejser inden for Forsvarsministeriets område har i de tilfælde fastsat et rammebeløb og givet anvisninger for indkøb af indbo. Her skal du være opmærksom på, at et umøbleret lejemål kun kan ses som et tilbud om indkvartering og ikke noget, du nødvendigvis skal tage imod.

Hvis man accepterer tilbud om at leje en umøbleret lejlighed, accepterer man også at påtage sig ekstra arbejdsopgaver vedrørende lejemålet. Man forpligter sig til selv at stå for al administration af lejemålet, betaling af regninger, bestilling af internet og tv samt andet, som vedrører lejemålet. Hvis denne ekstra opgave ikke er i din interesse, eller hvis den tjeneste, du skal forrette, ikke tillader, at der også er tid til at indrette lejligheden og efterfølgende stå for administrationen, så kan og bør du nok sige nej tak til tilbuddet og bede om at få anvist et andet lejemål i stedet.

Det er altid arbejdsgiver, der beordrer tjenesterejsen og godkender udgifterne, men det skal ske ud fra hensyntagen til såvel den ansatte som tjenestestedets forhold.

Hvis du har spørgsmål til emnet, så kontakt Peter Sloth på 5093 3649 eller peter@hod.dk

**Hvis du
har spørgsmål
til aftalerne, så tag
kontakt til
Steen Gøtsche på
3525 0301 eller
goetsche@hod.dk**

Opdaterede aftaler for 24 timers-tjeneste

Den 21. januar 2025 underskrev Forsvarsministeriets Personalestyrelse og Hovedorganisationen af Officerer i Danmark fire opdaterede aftaler i forhold til 24 timers-tjeneste i Forsvaret. Det drejer sig om:

- Lokalaftale om tilrettelæggelse og honorering af tjeneste af 24 timers varighed
- Forståelse af lokalaftale om tilrettelæggelse og honorering af tjeneste af 24 timers varighed
- Protokollat, Fighter Wing, Afvisningsberedskabet
- Lokalaftale om tilrettelæggelse og honorering af tjeneste og rådighedstjeneste af 24 timers varighed ved Ammunitionsrydningskompagniet ved Ingeniørregimentet.

Baggrunden for, at aftalerne skulle justeres, er Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse om hvileperiode og fridøgn m.v., § 19 og § 22. Det nye i bekendtgørelsen er, at hvile på tjenestestedet ikke mere anerkendes som hviletid, samt at kompenserende hvile skal ske umiddelbart efter aktiviteten/arbejdet.

De nye retningslinjer trådte i kraft den 1. juli 2024, hvor mange bl.a. oplevede, at man ikke kunne gå på arbejde efter en 24 timers-vagt, selv om det var anført i den daværende aftale.

HKKF, CS og HOD har siden sommeren 2024 arbejdet på at få opdateret aftalerne om 24 timers-tjeneste, så at vi fremover kan overholde Arbejdsmiljøloven, herunder de afsmittende følger af EU's arbejdsmiljølovgivning.

Honoreringen ved de opdaterede aftaler er den samme som tidligere, men arbejdsmiljøforholdene er justeret primært inden for områderne:

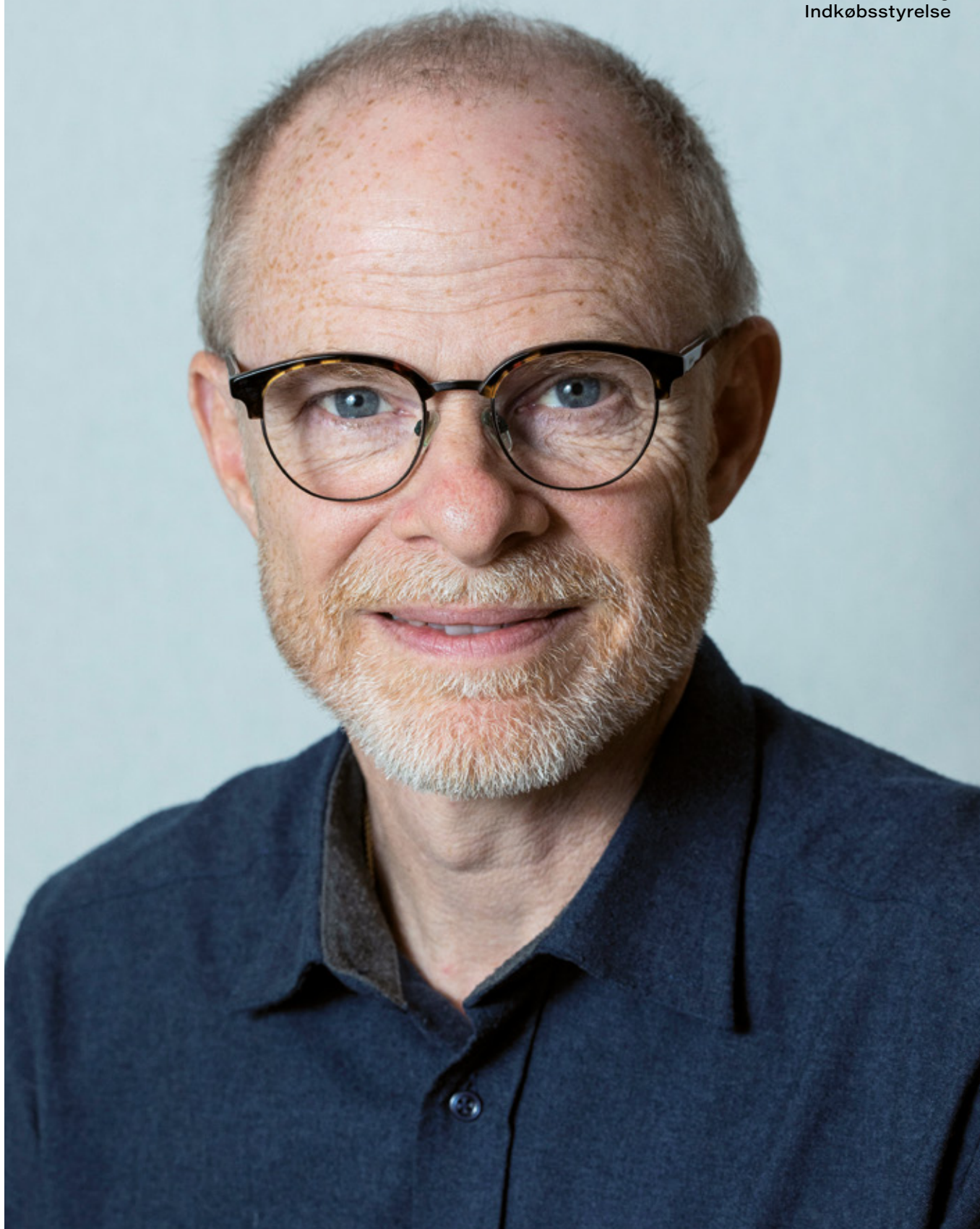
- Hvile før en vagt
- Hvile efter en 24 timers-vagt
- Hvile kan ikke præsteres på tjenestestedet, hvorfor det kaldes rådighedstjeneste
- Tilladelse til at gå på arbejde efter en 24 timers-vagt for beskrevne operative formål ved Fighter Wing, Afvisningsberedskabet samt Ammunitionsrydningskompagniet ved Ingeniørregimentet.

Øvrige protokollater til 24 timers-aftalen bliver løbende justeret for at rette referencer.

Aftalen om skydeperioder er også blevet justeret, dette for at man ikke skulle holde kompenserende hvile efter hver aktivitet under skydeperioden. Det er derfor aftalt, at den kompenserende hvile afholdes efter den samlede skydeperiode.

Orlogskaptajn Niels Kjærgaard, 59 år

HB-medlem Hjemmeværnet
Sagsbehandler i Myndighedssektionen
i Forsvarsministeriets Materiel- og
Indkøbsstyrelse

CV

Hvorfor er du involveret i organisationsarbejde?

Selvom det startede i det små som repræsentant for DIV 29 (orlogskutterne), så synes jeg, at man ikke bare kan beklage sig og ønske dette eller hint uden selv at gøre noget. Det var på den baggrund, at jeg involverede mig i organisationsarbejdet. Jeg ønsker at bidrage til at gøre en forskel. Det har givet rigtig god mening, når jeg har kunnet hjælpe og støtte kolleger med vejledning og rådgivning. Især når jeg har opnået et godt resultat, og jeg kunne se, at det havde stor betydning for min kollega.

1992-1994
2. Eskadre DIV 29 LKA-
bestyrelsesmedlem

2007-2008
Bestyrelsesmedlem LKA 23
Forsvarets Materieltjeneste

2013-2022
Formand og tillidsrepræsentant
LKA 68 Hjemmeværnskommandoen

2003-2005
Hjemmeværnskommandoen,
suppleant LKA 68

2009-2010
Suppleant LKA 68
Hjemmeværnskommandoen

2022-2025
Bestyrelsesmedlem, suppleant for
næstformand Hjemmeværnet, HOD
Hovedbestyrelse

2006
Hjemmeværnskommandoen,
bestyrelsesmedlem LKA 68

2011-2012
Bestyrelsesmedlem LKA 68
Hjemmeværnskommandoen

Hvilke mærkesager er de vigtigste for dig?

At være **helhedsorienteret** finder jeg er vigtigt. I organisationsarbejdet finder jeg det frugtbart at kunne have et godt og konstruktivt samarbejde med repræsentanter for de andre faglige organisationer. Det er godt med organisationsarbejdet for egen organisation, men det er vigtigt at huske at løfte hovedet en gang imellem og se helheden.

At kunne **hjælpe** dem, som måtte føle sig i klemme i et større system, giver mening. Der er mere end én kollega, som har haft udfordringer med tolkningen af det gældende regelsæt, som jeg har kunnet hjælpe. Det er også udfordrende, at officerer på chefniveauet på det nærmeste skal klare sig selv. Det er ikke tilfældet, men alle skal huske på, at indblik i andres forhold også fordrer tillid og fortrolighed. Husker man det, så er der også hjælp at hente, også hvis man er på chefniveauet. Det er ikke "kun" sekretariatet, som kan hjælpe.

Jeg synes, at det er væsentligt, at man er indforstået med, at **samarbejde**, internt som eksternt, har stor betydning for de opnåede resultater. Det er min oplevelse, at man ikke bliver "mast" op i et hjørne, hvis man ønsker et konstruktivt samarbejde. Så er der muligheder for at opnå resultater.

TAKTISKE FÆRDI VED SPILLEBORD

GHEDER ET

TEKST OG FOTO MICHAEL AAGAARD JENSEN

Der udkæmpes et hårdt slag om broerne over Tryggevælde Å, når en gruppe officerer træner deres taktiske færdigheder ved spillebordet.

DET ER DEN 15. DECEMBER. Midt i juletravlheden sidder en lille gruppe officerer omkring et bord på gar-derkasernen i Høvelte. De er ikke på arbejde, men alligevel træner de deres færdigheder. For hver gang en håndfuld terninger ruller over bordet, afgøres skæbnen for fiktive soldater på det store kort på bordet.

På grund af julen er der i dag kun samlet fire i lokalet for at gennemføre et krigsspil. Under normale omstændigheder spiller seks til otte med. Scenariet i dag er, at rød styrke, som til forveksling ligner to russiske brigader, er gået i land i Køge Bugt. Nu angriber de op mod København. Blå styrke er en dansk brigade, som skal bremse fjenden tids nok til, at yderligere forstærkninger kan nå frem. I dag er der tre spillere på blå hold, som sammen har udviklet en plan for, hvordan de får bremset rød styrke. En af spillerne er kaptajn Johan-Emil Moltke Vecht fra Den Kongelige Livgarde og en af drivkræfterne bag Fight Club Denmark, som arrangerer krigsspillet.

- Idéen til den her klub kommer 100 procent for at udfylde et hul, der er strukturelt. For vi mødes jo og taler arbejdsting. Det gør vi, fordi vi synes, at det er spændende, og er lidt nørde-omkring vores profession. Nu har vi skabt et rum for, at vi kan diskutere vores metier og udforske den og være kritiske over for hinandens måde at tænke på, siger han.

Det strukturelle hul, han taler om, er det faktum, at der ikke længere er et diskussionsforum for landmilitær teori og praksis i Forsvaret.

- I gamle dage, indtil kampskolen blev lukket, havde man Kentaur, som var kamptroppers tidsskrift, hvor man kunne diskutere faglighed. Det er der ikke mere. Så nu er der Officeren, som henvender sig til nogle, og så er der bladet Honnør, som henvender sig til nogle andre, men der er ikke et decideret tidsskrift for

kamptropper, hvor man kan diskutere faglighed, siger han.

Tiny Tactics

De tre deltagere på blå styrke har nu 60 minutter til at udtænke en plan for, hvordan de vil forsvare København. Herefter går dagens spil, der hedder Tiny Tactics, i gang. Blå styrke har nu seks runder til at holde rød fra at bryde igennem deres tre forsvarslinjer. Blå styrkes plan er at forsinke rød styrke med to brigader ved Tryggevælde Å. Rød styrke angriber også med to brigader og har en i reserve. Bag den røde styrke sidder kaptajn Mads Folmer Søgaard. Det er ham, der i sin fritid har udviklet spillet.

- Det er et spil, der lægger op til, at man kan være mange om i samarbejde at løse en taktisk opgave. I princippet en hel brigadestab. Deltagerne skal så gerne få kendskab til de begreber, der bliver brugt i brigade- og bataljonsstabe, og en forståelse for, hvordan man anvender sine bataljoners ressourcer, og hvordan man forstår og udfører ordrer. Men det vigtigste er faktisk, at vi får nogle gode diskussioner efter spillet. Kunne man have gjort noget anderledes? Hvad siger doktrinen? Giver doktrinen mening i den her situation? Derfor er der også sat en time af efterfølgende til en snak om, hvad vi har lært. Så spillet er egentlig bare et middel til den diskussion, der kommer i slutningen eller opstår undervejs, fortæller han.

Med få ressourcer

Idéen til spillet fik Mads Folmer Søgaard igennem sin interesse for krigs- og brætspil generelt. Han så muligheden for, at de ting, man lærer på føringskurset, kunne omdannes til et spil til gavn for læringen.

- Og samtidig kunne vi krigsspilsnørder og taktiknørder få nogle gode diskussioner ud af løsningerne. For en ting er at kende doktrinen,

”

En ting er at kende doktrinen, en anden ting er at anvende den i praksis. Jeg synes, at den mængde af erfaringer, du får med at bruge doktrinen i praksis, er meget lille. Normalt kræver det et ret stort setup, og der er mange mennesker, der skal involveres, for at en stabsofficer kan se, hvad frugten af hans overvejelser er. Men i krigsspil synes jeg, at man har mulighed for med relativt få ressourcer at afprøve nogle idéer og tanker.

Mads Folmer Søgaard,
kaptajn

en anden ting er at anvende den i praksis. Jeg synes, at den mængde af erfaringer, du får med at bruge doktrinen i praksis, er meget lille. Normalt kræver det et ret stort setup, og der er mange mennesker, der skal involveres, for at en stabsofficer kan se, hvad frugten af hans overvejelser er. Men i krigsspil synes jeg, at man har mulighed for med relativt få ressourcer at afprøve nogle idéer og tanker, fortæller han.

Og det er idéen, at alle skal kunne være med.

- Deltagerne er alt fra seniorsergenter til oberstløjtnanter. Så der er mange forskellige perspektiver, og alle byder ind med det, de kan. For det er klart, at en seniorsergent ikke ved det samme som en oberstløjtnant, og en oberstløjtnant har måske et andet blik for taktikken, end da han eller hun var kaptajn. Her skaber vores forening rammerne for et læringsrum, hvor man kan tale frit, og man kan udfordre hinandens tanker, og anerkende, at vi står forskellige

steder, fortæller Johan-Emil Moltke Vecht.

Krigsdilemmaer på Zoom

Tiny Tactics er ikke det eneste spil, hvor medlemmer af klubben nørdet taktik. Gruppen mødes også på Zoom og diskuterer taktiske dilemmaer. Det kan være en situation fra et tidligere spil, som giver anledning til en interessant diskussion eller et scenarium udtænkt til formålet. Ud fra en stregtegning af situationen får deltagerne på mødet fem minutter til lave en plan, som så diskuteres i plenum.

Omkring bordet på garderkasernen er spillet og den taktiske diskussion godt i gang. Rød styrke har medvind og har krydset flere broer over Tryggevælde Å. Blå styrke tager tab og har trukket sig tilbage. Slaget om Tryggevælde Å er i gang. Selvom de militære enheder ikke er af kød og blod, så bliver stemmelejet hos blå styrke mere stille og afmålt, i takt med at flere blå brikker må forlade spillet. Men det stiger dog markant

igen, da tre motoriserede riffelkompagnier fra rød styrke bliver udslettet efter deres angreb over åbent terræn nord for åen.

- Jeg tror, at en af styrkerne bag spillet er, at vi som kamptropper får en bredere forståelse af alle andre. Vi har en tendens til at fokusere på vores egen våbenart. Her lærer vi, hvordan vores egen våbengren spiller ind sammen med andre. Ikke fordi vi så bliver super specialiserede i de andres, men vi får en forståelse af, hvad der sker, hvis jeg eksempelvis bruger mit artilleri til det her eller mine ingeniører til det her. Og hvad betyder det, hvis jeg ikke får min logistik frem?, spørger Johan-Emil Moltke Vecht.

Ti ud af ti mener det samme

Spillet er designet til på en simpel måde at simulere de forskellige enheders styrker og svagheder. Logistik er vigtig, og artilleri kan eksempelvis kun skyde tre gange, så skal det genforsynes. Samtidig er der også indbygget lidt psykologi, så en

Fight Club Denmark

Idéen til Fight Club Denmark udspringer af et forum på Facebook, der hedder Landmilitært Udviklingsforum, hvor der bliver diskuteret militærfaglige ting. Klubben blev i november optaget i det, der hedder Fight Club International.

Fight Club International er en sammenslutning af forskellige landes wargaming-klubber, som hver især bidrager og virker som testbase for de respektive landes udvikling af doktrin og taktik. I Danmark er spillet Tiny Tactics blevet samlet op af Forsvarsakademiet, som vil tilpasse det til brug på føringskursus.

slagkraftig enhed har en hel håndfuld terninger, så spilleren fysisk kan føle, at der er vægt bag enheden. For at få et så realistisk spil som muligt er det vigtigt med input fra forskellige våbengrene. Derfor styrker det spillet, når der deltager folk fra andre dele af Forsvaret, som kan gøre opmærksom på styrker og svagheder ved de forskellige våbentyper. Samtidig skal de udfordre deltagernes tankegang.

- Det skal ikke bare være sådan, at vi går ind i et rum og giver hinanden ret i, at vi har ret. For det har vi oplevet. Vi havde en seance på Zoom, hvor alle kom frem til den samme løsning på et taktisk dilemma. Det er måske godt, men det er også noget, der bør få alarmklokkerne til at ringe. For der er forskellige udfaldsrum i det her, men vi kom alle frem til det samme. Der skal vi måske tænke over, hvordan vi er skolet. Kan vi tillade os at sige, at vi har en kreativ tankegang, hvis ti ud af ti laver sammen løsning?, spørger Johan-Emil Moltke Vecht retorisk.

Spillet udvikler sig

På den papirtynde slagmark tipper

magten i takt med terningkastene. Rød styrke skyder tre ud af fire af blå styrkes droner, og blå kan nu ikke længere erkende fjendens styrker over åen. Til gengæld lykkes det dem igen at påføre rød styrke tab – blot for at indse, at det er lykkedes rød styrke at anlægge en panserbro over Tryggevælde Å.

Denne dag i december er det dog kun officerer fra Den Kongelige Livgarde, som deltager i spillet, men der har tidligere været deltagere fra blandt andet Søværnet, FAK, FMI og FKO, fortæller Johan-Emil Moltke Vecht. For ham har det været med til at give en større forståelse for det samlede forsvar.

- Jeg tror, at det nedbryder nogle barrierer omkring ens holdninger til alle de andre grene af Forsvaret. Det er arrogant at tro, at det, andre laver, ikke er vigtigt. Alt er faktisk enormt vigtigt, og det skal arbejde sammen, for ellers kan man ikke vinde krigen. Det er jo også derfor, vi øver os i at integrere forskellige kapaciteter som artilleri, ingeniørtjeneste, kampvogne og efterretninger i en *combined arms*-kontekst, fortæller han.

”

Jeg tror, at en af styrkerne bag spillet er, at vi som kamptropper får en bredere forståelse af alle andre. Vi har en tendens til at fokusere på vores egen våbenart. Her lærer vi, hvordan vores egen våbengren spiller ind sammen med andre.

Johan-Emil Moltke Vecht,
kaptajn

Spillet giver ham også mulighed for at holde sine færdigheder ved lige.

- Spillet skaber en række refleksioner hver gang, som man tager med hjem og tænker over og bringer frem igen. Man får afprøvet nogle ting, og det er også en måde, vi kan repetere vores uddannelse på og holde den sådan nogenlunde frisk. For det er ikke ofte, at vi laver brigadeovervejelser, for der er ikke nogen af os her, der sidder i en brigade lige nu, fortæller han.

Spillet slutter, inden de seks runder er gået, for at give plads til den efterfølgende diskussion. Det lykkedes blå styrke at fremtvinge et echelon-skift hos rød styrke, som ville give dem nok tid til at holde rød styrke fra at gennembyrde de tre forsvarslinjer, så forstærkningen kunne nå frem.

Fjollerier med troldmandshat

Spillet er da også indtil nu blevet taget godt imod på flere af Forsvarets uddannelser.

- Nu er vi der, hvor Forsvarsakademiet har set spillet og sagt, at de gerne vil arbejde videre med det og så fokusere det ind og se på mu-

ligheden for at implementere det på Føringskurset, altså deres kaptajn-uddannelse. Det samme med de her taktiske dilemmaspil, som også er noget, hvor man kunne se bredt ud til forskellige føreruddannelser i Hæren, fortæller Johan-Emil Moltke Vecht.

Når Johan-Emil Moltke Vecht har oplevet, at folk kan være lidt forbeholdne, er det, fordi det er et spil og ikke en øvelse.

- Man kan sagtens stille sig over i et hjørne og sige, at det er fjollerier med troldmandshat og terninger, men her tror jeg, at det er vigtigt at understrege, at det er faglighed, vi diskuterer her. Det er rigtigt, at man tager udgangspunkt i nogle terningkast, men lige nu er det det bedste, vi har. Derfor tror jeg også, at det er vigtigt at understrege, at det ikke er sådan, at hvis man bare spiller en masse krigsspil, så kan man gå ud og vinde krigen. Det kan man ikke. Spillet supplerer noget, men det kan ikke stå alene, siger han. ■

Landmilitært Udviklingsforum

Landmilitært Udviklingsforum er en interessegruppe, som fokuserer på landmilitær udvikling.

Medlemmerne diskuterer udvikling af Hæren, krigshistorie, wargaming og andre emner, der ellers vedrører Hæren. Formålet med gruppen er at oplyse medlemmerne og provokere til anderledes tankegang for på den måde at støtte op om udviklingen af Hæren, så den er relevant og kan kæmpe og vinde på fremtidens kamplads. Gruppen er ikke underlagt nogen offentlig myndighed.

UKRAINE- LØSNING KUN MULIG MED NATO- STYRKER

Charlotte Flindt Pedersen, direktør for Det Udenrigspolitiske Selskab ser en risiko for, at Ukraine kan tabe krigen på grund af den manglende vedholdenhed i den vestlige støtte. Dermed har man, mener hun, spillet det russiske regimes spil og øget risikoen for atomkrig. Hun ser dog den danske regerings politik som et lyspunkt.

TEKST NIELS-BIRGER DANIELSEN FOTO SARA SKYTTE

TONEFALDET ER ROLIGT ARGUMENTERENDE UNDER SAMTALEN,

der foregår på et kontor i det indre København, tæt på Amalienborg Slotsplads. Emnet giver imidlertid en stemning af presserende nødvendighed. Den vestlige 'Stop-go'-kurs i forhold til Ukraine-krigen har ifølge direktør Charlotte Flindt Pedersen, Det Udenrigspolitiske Selskab (DUS), spillet fallit med det resultat, at Ukraine stadig kan tabe.

Allerede nu er udmattelsen konkret. Vi har i Vesten smidt mulighederne for ukrainsk overhånd på slagmarken væk igen og igen. Der har været en manglende strategisk tænkning i de højere amerikanske echeloner. Det er en stor plet på Joe Bidens eftermæle, erklærer hun.

Det er sket trods den omfattende vestlige hjælp og trods det, at Rusland på mange måder er blevet svækket. Flindt Pedersen ser kun en vej til en krigsafslutning, der er acceptabel for Ukraine.

- Hvis jeg sad i NATO-generalsekretær Mark Ruttes stol, ville jeg begynde at undersøge mulighederne for at danne en tilstrækkelig stor styrke, der kan sendes ind i landet, når en fred eller våbenhvile er på plads. NATO-soldater i Ukraine vil være en trip wire (snubletråd), der vil afskrække russerne fra at angribe. Det har hidtil været effektivt, bl.a. i de tre baltiske stater.

Prisen for sikkerhed?

Spørgsmålet ligner en gordisk knude, for en sådan styrke forekommer uspiselig for præsident Vladimir Putin.

- Men kompromisløs og øget støtte til Ukraine uden hensyn til Putins 'røde linjer' er den bedste mulighed, pointerer DUS-direktøren.

- Man skal sikre, at Ukraine militært kan skabe forudsætningerne for, at Rusland ser sig tvunget til at indgå i freds- eller våbenhvileforhandlinger. I stedet for at tilpasse os Putin og give ham alt, hvad han vil have, bør vi udtænke en sofistikeret plan for, hvad der skal til i bytte for den sikkerhed for Ukraine, det indebærer at sende NATO-soldater til landet. Desuden skal ukrainerne have et luftforsvar, der kan måle sig med det israelske.

Ud over sin ekspertise som cand. mag. i Østeuropastudier udtaler Charlotte Flindt Pedersen sig med et personligt perspektiv langt bagud. Hun oplevede 'Perestrojka'-perioden under Mikhail Gorbatsjov, den sidste sovjetiske leder, da hun som studerende tilbragte to år på Pusjkin-instituttet i Moskva. Hun var rejsebureauleder i Letland, da landet var nyt som selvstændig stat. I de senere år har hun adskillige gange været i Ukraine udsendt af bl.a. Udenrigsministeriet

Voksende atomrusset

Efter hendes opfattelse blev den vaklende vestlige kurs indledt allerede før krigsudbruddet.

- Vi var klar til at sælge Ukraine i 2022, men ændrede holdning, fordi de gjorde modstand. Den ene gang efter den anden har man trappet støtten op med f.eks. Leopard-kampvogne og F16-fly, men undladt at følge op og fastholde momentum. Den langvarige krig øger risikoen for atomkrig. Der bliver mindre og mindre at tabe ved den for Putin.

Hun peger på, at den russiske præsident har truet med brug af kernevåben ca. 30 gange. En dag vil han måske føle sig tvunget til at bruge dem for at sikre, at truslen fortsat er troværdig.

Omstridte områder – også fremover
Grundpositionerne er gensidigt udelukkende.

- Både det russiske styre og Ukraine opfatter konflikten som eksistentiel. Ifølge ideologien i det russiske regime kan Rusland ikke være Rusland (d.v.s. et imperium eller en af verdens afgørende magtpoler) uden Ukraine. Med krigen har Putin og regimet bundet systemets overlevelse til en sejr, uddyber Flindt Pedersen.

I Ukraine ser man det sådan, at Rusland til enhver tid vil være parat til at overtage hele Ukraine og russificere landet, hvis man ikke har troværdig afskrækkelse.

- Uden udsigten til en langvarig fred vil man ikke kunne skabe en demokratisk ukrainsk stat med den fremtid, man har kæmpet for i NATO, EU og med investeringer i fremtiden.

En våbenhvile langs den nuværen-

de frontlinje vil efterlade det østlige Ukraine og Krim som omstridte områder – på linje med f.eks. Sydossetien i Georgien og Transnistrien i Moldova.

- Et større område vil altså de facto blive behersket af Rusland. Fra Ukraines side vil 1991-grænsen altid være eksisterende. Til gengæld kræver Rusland mere, end de overhovedet kontrollerer i dag.

Putins spilleregler

For Vladimir Putin er den definitive 'røde linje' ukrainsk NATO-medlemskab.

- Selve Ukraines eksistens er så at sige en 'rød linje', forklarer Charlotte Flindt Pedersen.

- Putin forventer, at Ukraine agerer som landene i det gamle Østeuropa under kommunismen og altså undlader at forsøge at føre selvstændig forsvars-, udenrigs- og sikkerhedspolitik. Ukraines 'forbrydelse' består i ikke at acceptere Putins spilleregler.

Præsident Putin og hans tilhængere ønsker verden tilbage til Jalta-konferencen i 1945, hvor stormagterne fordelte territorier og indflydelsessfærer, i modsætning til Helsinki-slutningen fra 1975. Den fastslår ukæneligheden af anerkendte grænser i Europa, så grænseændringer kun kan ske efter fredelige forhandlinger.

Styre uden folkelig legitimitet

Rusland er en stormagt i alvorlige problemer.

- De har mangel på arbejdere i våbenindustrien, inflationen er høj, der er problemer i Kursk-regionen, man har oplevet mytteriet af Jevgenij Prigosjin (Wagner-gruppens leder) og tabet af Syrien, uddyber DUS-direktøren.

- Olieprisen er på vej ned, Iran er megasvagt i de her dage, og Kina har en dårlig økonomi, som mindsker interessen i at udfordre vestlige sanktioner. Kineserne vil nok kun have Rusland på slæb, så længe de selv har en interesse i det.

Rusland har et system, der ikke bygger på folkelig legitimitet, men udelukkende på en specifik elites opbakning til Putin.

- Der er ingen plan for overlevering af magten, hvis der sker Putin noget. Vi har lige set i Syrien, hvor hurtigt

”

Putin forventer, at Ukraine agerer som landene i det gamle Østeuropa under kommunismen og altså undlader at forsøge at føre selvstændig forsvars-, udenrigs- og sikkerhedspolitik. Ukraines 'forbrydelse' består i ikke at acceptere Putins spilleregler.

Charlotte Flindt Pedersen, direktør for Det Udenrigspolitiske Selskab

man kan miste magten uden befolkningens opbakning, siger Charlotte Flindt Pedersen.

Ny kerne i det europæiske NATO

Spørgsmålet er, hvem der skal bidrage med soldater til en NATO-styrke. Ifølge alle meldinger fra den nytiltrådte præsident Donald Trump bliver det i hvert fald ikke USA. Et fingerpeg kan måske ligge i en vurdering i DR-TV sidste år af den amerikanske kommentator Anne Applebaum:

- Jeg aner en kerne i det europæiske NATO bestående af Polen, Skandinavien, Storbritannien, de baltiske stater og Rumænien. De forstår truslen fra Rusland - både politisk, militært og mod deres livsstil. De vil være interesserede i at samarbejde, uanset hvad resten af Europa gør. Og Storbritannien er fortsat den vigtigste militærmagt i Europa.

Charlotte Flindt Pedersen er helt enig.

- Polen, Baltikum og Finland har bitre og smertelige erfaringer med Rusland. Norge og Danmark var under Den kolde Krig frontlinjestater til Rusland, og Sverige så godt som. Vi har en forståelse af Rusland - også i vores egenskab af småstater over for en stormagt. Danmark er i dag ikke længere en frontlinjestat på grund af de baltiske landes selvstændighed og NATO-medlemskab.

På linje med Applebaum ser Flindt Pedersen Storbritannien som ekstremt vigtig, selv om premierminister Keir Starmer for tiden primært synes at have indenrigspolitisk fokus.

- Englænderne har en forståelse af Rusland ud fra et strategisk synspunkt tilbage fra Den kolde Krig, siger hun.

- Og hvem har den militære forståelse og den strategisk kultur til at analysere? Det har briterne. Kort før Ukraine-krigens udbrud kom der fra Washington en meddelelse: 'Vi har disse efterretninger, der viser et kommende angreb'. Det blev ikke troet i de øvrige europæiske hovedstæder, men briterne vurderede tingene korrekt på linje med amerikanerne.

Et ømtåleligt spørgsmål

Selv om der ofte bliver sat nega-

tivt fokus på ledelsen af EU i en tid, hvor både Tysklands og Frankrigs regeringer ligger underdrejede, ser Charlotte Flindt Pedersen optimistisk på unionens muligheder. Hun minder om, hvordan EU trådte i karakter under Corona-krisen.

- EU har sin styrke i kriser. Kriserne kommer, vi kigger på det, handler på det - og bliver bedre. Og vi har i Ursula von der Leyen en kommissionsformand, der stiler målrettet mod en europæisk sikkerhedspolitik og forsvarsindustriell udvikling.

DUS-direktøren mener, at Europa kan gøre meget for at hjælpe Ukraine.

- Der er muligheden for at producere flere våben. Hvis man kan opbygge ukrainsk våbenindustri, kan de slå tilbage. Der skal ikke så meget til.

Trods Trump-folkenes meldinger ser hun tegn på, at den afvisende amerikanske holdning til fortsat Ukraine-støtte måske ikke er så monolitisk endda. Hun var på besøg i Washington under det langvarige forløb med en stor hjælpepakke, der var strandet i Kongressen.

- Jeg spurgte et demokratisk kongresmedlem: 'Kan vi i Europa ikke bare købe amerikanske våben og give dem til Ukraine?' Han svarede bekræftende, men jeg oplevede, at det var ømtåleligt i forhold til spørgsmålet om hans syn på amerikansk evne til at projicere magt også i transatlantiske relationer.

Et EU med mere risikovilje

Før EU kan tage mere sikkerhedspolitisk lederskab, skal unionen håndtere betydelige problemer. Charlotte Flindt Pedersen henviser til Draghi-rapporten, der har navn efter Mario Draghi, tidligere italiensk premierminister.

Den viser, hvordan EU er ved at sakke agterud i forhold til andre vækstøkonomier. Tyskland er et hovedproblem, fordi man på mange områder har undladt at investere - teknologisk og digitalt.

- Deres industri er meget anderledes end den danske; den besidder ikke den samme form for agilitet. Vi har bygget vores økonomi på nicheproduktion. Det giver mulighed for hurtig omstilling. Tyskland er som at vende en supertanker, fortæller DUS-direktøren, der efterlyser mere risikovilje.

”

Polen, Baltikum og Finland har bitre og smertelige erfaringer med Rusland. Norge og Danmark var under Den kolde Krig frontlinjestater til Rusland, og Sverige så godt som. Vi har en forståelse af Rusland - også i vores egenskab af småstater over for en stormagt. Danmark er i dag ikke længere en frontlinjestat på grund af de baltiske landes selvstændighed og NATO-medlemskab.

Charlotte Flindt Pedersen, direktør for Det Udenrigspolitiske Selskab

- Det handler bl.a. om, hvor vidt vi i EU evner at gøre tingene anderledes, f.eks. så udbudssystemerne ikke bliver så rigide, at vi ikke kan gøre det, som er nødvendigt, i tide.

Hun påpeger, at EU har for mange regulativer og direktiver, der bremser. Til gengæld har EU et styrkepunkt i at sætte høje standarder og være globalt standardsættende.

- Den negative side er, at vi bremser muligheden for samhandel med strategisk vigtige områder, som ikke umiddelbart kan leve op til vores standarder. EU-landenes konkurrenceevne udhules af lande med færre regulativer. Vi må danne nye, ligeværdige partnerskaber - ikke mindst med Indien og de afrikanske lande -, som giver muligheder og vækst til begge parter.

Skinnerne lagt til europæisk forsvarsindustri

Charlotte Flindt Pedersen ser vedtagelsen af EU's industripolitik i 2022 som et vigtigt skridt i opbygningen af en europæisk forsvarsindustri. Det første skridt i forsvarsindustripolitikken blev taget i 2017 med etableringen af PESCO - Permanent Structured Cooperation.

- Det tager tid at færdiggøre noget, der først begyndte i 2017, bemærker Flindt Pedersen, der vurderer, at tyske, engelske og franske virksomheder formentlig vil blive dominerende.

- Der er stor interesse i forsvarsindustrien i de tre lande - ikke mindst af hensyn til deres egen udvikling.

Michael Zilmer-Johns, tidligere dansk NATO-ambassadør, vurderede i november, at den europæiske forsvarsindustri i alvorlig grad kan blive hæmmet af amerikansk pres for primært at købe våben og andet materiel af USA. Sådan ser Charlotte Flindt Pedersen det ikke.

- Problemet lige nu er, at vi mangler våben til Ukraine. Det er ikke så meget et spørgsmål om eventuelle krav til Europa om at købe amerikansk.

Dansk agilitet

Ifølge DUS-direktøren er Danmark godt med. Det gælder en række forsvarsindustrielle virksomheder.

- Terma leverer f.eks. ind til europæiske virksomheder - som de også gør til den amerikanske våbenindustri. Der er meget dual use (både civil og militær anvendelighed) i deres produkter.

Hun mener, at Danmark har den agilitet, som tyskerne ikke har.

- Det viste sig, da Troels Lund Poulsen uden videre omveje og med bred politisk opbakning kunne meddele: 'OK, ukrainerne får en milliard til at bygge droner for'. Jeg synes også, at Mette Frederiksen har forstået tingene mere klart end de fleste ledere i Europa, siger Charlotte Flindt Pedersen.

- Hvis vi skal sætte os i respekt - også over for Washington - må vi føre vores egen politik. ■

Charlotte Flindt Pedersen

Født 1965 i Aarhus.

Fra 2015: Direktør for Det Udenrigspolitiske Selskab (DUS). Sideløbende konsulentopgaver for bl.a. Udenrigsministeriet og DANIDA - senest vedrørende styrkelse af civilsamfundene i Ukraine og Georgien.

2009-15: Vicedirektør og chef for det internationale arbejde på Institut for Menneskerettigheder.

1996-2009: Institut for Menneskerettigheder, bl.a. ansvarlig for arbejde i Baltikum, Centralasien, Ukraine, Hviderusland og Serbien med især reformer af politi og retsvæsen samt styrkelse af civilsamfundet.

1994: Cand.mag. i Østeuropastudier og samfundsfag fra Københavns Universitet.

1992: Rejsebureauleder i Letland for Fremadrejser.

1986-88: Pusjkin-instituttet i Moskva.

1983: Student fra Birkerød Gymnasium.

DEN SØMILITÆRE FAGLIGHEDS VOGTER

Det 241 år gamle Søe-Lieutenant-Selskabet er kernemiljøet for dyrkelse af faglige spørgsmål – både aktuelle og militærhistoriske – inden for Søværnet. Det giver gode, åbne diskussioner uden hensyn til gradstegn, at medlemmerne kommer til møderne i civil, siger selskabets formand.

TEKST NIELS-BIRGER DANIELSEN FOTO SØREN POST PEDERSEN, SØOFFICERS-FORENINGEN

DET VAR HISTORIEN OM DEN 29.

AUGUST 1943, der fik Jeppe Turki-Schloss til at melde sig ind i Søe-Lieutenant-Selskabet. Det skete i 2018, da den pensionerede kontreadmiral Immanuel Rodholm holdt foredrag for selskabet som det sidste levende tidsvidne fra dagen, da den danske flåde sænkede sig selv for at undgå, at skibene faldt i besættelsesmagts hænder. Eller også forsøgte skibene at flygte til Sverige.

Netop det var tilfældet for den dengang 22-årige Rodholms vedkommende. Han var på den skelsættende dag ildlederassistent om bord på artilleriskibet Niels Juel, der lå i Isefjorden og forsøgte at komme til Sverige. Det blev imidlertid standset af tyske flyangreb.

- Det var meget engagerende, siger Turki-Schloss, der i dag er kaptajnløjtnant og sagsbehandler ved Søværnskommandoen.

- Det, der appellerede til mig ved selskabet, var i høj grad det med at dyrke et foreningsliv, hvor man kan diskutere åbent, uden at gradstegne betyder noget. Man tilkendegiver

holdninger og meninger som privatperson.

Kun bestyrelsen bærer uniform

Som navnet viser, er Søe-Lieutenant-Selskabet af ældre dato. Det blev stiftet i 1784 og er både et militærhistorisk selskab og en standsforening. Det regnes for det næstældste selskab af sin art i verden. Kun det svenske Kungliga Orlogsmänna-Sällskapet fra 1771 er ældre.

Omdrejningspunkt i den faglige virksomhed er det anerkendte Tidsskrift for Søvæsen.

Til møderne, der foregår i Kommandantgården på Kastellet i København, kommer deltagerne i civil. Kun bestyrelsesmedlemmerne er i uniform, og som noget karakteristisk skal personer i bestyrelsen være yngre officerer – d.v.s. med grad af løjtnant, premierløjtnant eller kaptajnløjtnant.

- Det militærhistoriske arbejde er kernen i vores formål – med fokus på den sømilitære faglighed. Vi er en forening for søofficerer, men blandt de ca. 400 medlemmer er der også enkelte civile med særlig tilknytning

”

Det militærhistoriske arbejde er kernen i vores formål – med fokus på den sømilitære faglighed.

Jeppe Turki-Schloss,
kaptajnløjtnant

til Søværnet. Vi har et stort overlap med Søofficersforeningen, der står for de mere selskabelige ting.

Advarsel mod Standard Flex-udfasningen

Søe-Lieutenant-Selskabet udtaler sig sjældent i forsvarspolitiske spørgsmål. Sidste gang det skete var i 2010, da selskabet advarede mod at udfase de sidste otte Standard Flex-krigsskibe. Man mente, at ud-

Søe-Lieutenant-Selskabet
1784

Søe-Lieutenant-Selskabet har siden 2016 haft lokaler i Kommandantgården på Kastellet i København sammen med Søofficers-Foreningen.

fasningen ville gå ud over Søværnets evne til at beskytte de danske kyster.

Udtalelsen blev støttet af den dengang nyligt pensionerede flotilleadmiral Niels Christian Borck, men tjenstgørende officerer havde fået forbud mod at udtale sig.

- Noget, der kan tale for at udtale sig politisk, kan være, at vi får sat fokus på ting, som vi synes er vigtige – og specielt det, der er vigtigt for de unge officerer, siger Jeppe Turkki-Schloss.

- Noget, der taler imod, er til gengæld, at bestyrelsen altid består af yngre officerer, og det kan have karriremæssige konsekvenser, hvis man udtaler kritiske holdninger. Selv om det sker i en foreningsmæssig sammenhæng, kan man bagefter komme til at stå til regnskab i systemet for det, man har sagt.

Derfor er de personer fra selskabet, der udtaler sig kritisk, for det meste ikke-officerer eller tidligere officerer.

- De gange, hvor selskabet alligevel har udtalt sig, har det været i situationer, hvor man har været be-

kymret for den sømilitære faglighed, uddyber Turkki-Schloss.

Andre diskussionsemner er aktuelle historier i medierne om Forsvaret og – naturligvis – Ukraine-krigen.

Husstandsomdelt pjec

I tidligere tider er det i perioder gået hedt til.

I begyndelsen af 1900-tallet førte en dyb uenighed om 'forsvarssagen' mellem Hæren og Søværnet til talrige udtalelser. Konflikten gik helt til tops i form af en åben personstrid mellem krigsminister W.H.O. Madsen (opfinder af Madsen-rekylgeværet) og marineminister Ferdinand Jøhncke. Uenigheden førte til regeringens fald i 1905.

Under disse ophedede forhold nedlagde Marineministeriet forbud mod, at forsvarspolitikken blev diskuteret i selskabet.

Det mest intensive forsøg på at påvirke opinionen fandt sted i 1920'erne, da det var et stort politisk tema, om Hæren og Søværnet burde nedlægges og erstattes af et neutralitetsværn. Som led i debatten

udsendte Søe-Lieutenant-Selskabet en pjec i 110.000 eksemplarer, der blev uddelt til hver 9. husstand. Heri blev det forklaret, hvilken betydning Søværnet havde haft for, at det var lykkedes Danmark at holde sig uden for Første Verdenskrig.

Kongeligt protektorat

Selskabet havde lige fra begyndelsen tætte forbindelser til de øverste kredse. I de første årtier af sin eksistens havde det lokaler på Amalienborg Slot, hvor Søkadetakademiet dengang lå.

Som kronprins var Frederik X i en årrække protektor for Søe-Lieutenant-Selskabet. Det bortfaldt dog ved tronbestigelsen, da et stort antal kongelige protektioner ikke blev videreført.

- Men Kronprinsens protektion havde en symbolsk betydning for os, så længe den varede, bekræfter Jeppe Turkki-Schloss. ■

sls1784.dk

Får du **alle fordelene** med?

Som medlem af HOD har du mange fordele. Vores samarbejde med Tryg er bare én af dem.

Hos Tryg får du som medlem af HOD:

- Døgnåben rådgivning om identitetstyveri og sikkerhed online.
- Adgang til anonym rådgivningslinje med sygeplejersker, socialrådgivere og psykologer som et tilvalg til din indboforsikring.
- Rabat på en række forsikringer

Er du kadet, kan du få en særlig studieforsikringspakke til indbo, rejser og ulykker.

Se tryg.dk/partner/hod, eller ring 70 33 25 25.

Det handler om at være

HOD HAR FÅET MEDHOLD I ANKE- STYRELSEN I SAG OM MÉNGRAD TIL MEDLEM MED SVÆR PTSD

**ET MEDLEM AF HOD HAVDE FÅET TIL-
KENDT EN MÉNGRAD PÅ 20%** i forbindelse
med en sag om mén som følge af svær
PTSD.

Méngraden blev fastlagt af Arbejdsmar-
kedets Erhvervssikring (AES), men blev
efterfølgende anket af Forsvarsministeri-
ets Personalestyrelse (FPS) med krav om
nedsættelse af méngraden til 18%.

HOD var ikke enig med FPS i nedsættel-
sen og overdrog sagen til advokatfirmaet
Elmer Advokater, som ankede sagen til
Ankestyrelsen.

Forskellen mellem 18% og 20% kan
betyde en del, da erstatningen beregnes ud
fra ens løn.

Ved udgangen af 2024 gav Ankestyrel-
sen HOD medhold i, at méngraden skulle
fastholdes på 20%.

Konsulent Steen Gøtsche

OFFICEREN

Nr. 1/2025, 34. årgang

ISSN: 2445-5326
Fagbladet Officeren er udgivet af
Hovedorganisationen af
Officerer i Danmark (HOD)
Borupvang 2B, 2. tv
DK-2750 Ballerup
Tlf. +45 3315 0233
Fax: +45 3314 4626
www.hod.dk
Facebook: Hovedorganisationen
af Officerer i Danmark

Ansvarshavende redaktør:

Oberstløjtnant Niels Tønning
+45 2237 3966
niels@hod.dk

Redaktør:

Pressechef Vickie Lind
+45 5159 0742
vickie@hod.dk

Grafisk design:

ThinkCreative

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Annoncer:

Ocean Design ApS
Dragstrupvej 12, Dragstrup
3250 Gilleleje
Annoncechef Casper Aistrup
cha@oceanmedia.dk
+45 3154 0300

Annoncepriser:

1/1 side: kr. 9.450
1/2 side: kr. 5.850
1/4 side: kr. 3.500
1/8 side: kr. 2.350
Priserne er inkl. 4 farver.

Redaktionen forbeholder sig ret til
at afvise annoncer, der strider mod
bladets tone og ånd.

Deadline for indlæg og annoncer:

Blad nr. 2/2025: 10. marts
Som udkommer: 11. april
Blad nr. 3/2025: 5. maj
Som udkommer: 6. juni
Blad nr. 4/2025: 4. august
Som udkommer: 5. september

Abonnement: 828,- kr. pr. år.

Redaktion afsluttet den
4. februar 2025.

Kontrolleret oplag: 5.122 i perioden
1. juli 2017 - 30. juni 2018

Fagbladet Officeren er via trykkeriet
Jørn Thomsen Elbo A/S certificeret efter
følgende internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO 9001
kvalitetscertificering, FSC-certificering
og SvaneMærket.
Magasinet er trykt på miljørigtigt papir med
vegetabiliske farver.

6

Som officerer er vi jo meget udviklingsorienterede, og vi er ikke bange for at komme ud af vores komfort zone, så vi udvikler os. Og jeg skal da love for, at jeg har været ude af min komfort zone her.

Morten Rasmussen,
major

Læs: Ny ammunition på Krudten